Yargıtay 11. HD E.2022/3342 K.2023/5563 (04.10.2023)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2022/3342 E. , 2023/5563 K.

"İçtihat Metni"

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ :Ticaret Mahkemesi

HÜKÜM : Davaya konu hisse senedinin davacı mirasçılar adına davalı şirket pay defterine miras paylarına göre kaydedilmesine yönelik talebin reddine, birleşen davanın kabulüne, davaya konu hisse senedinin rayiç maddi değerinin tespitine yönelik davaların kabulüne, diğer

taleplerinin reddine, karşı dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına

Taraflar arasındaki tespit, tescil, alacak davalarında bozma ilamına uyularak yapılan yargılama sonucunda Mahkemece davaya konu hisse senedinin davacı mirasçılar adına davalı şirket pay defterine miras paylarına göre kaydedilmesine yönelik talebin reddine, birleşen davanın kabulüne, davaya konu hisse senedinin rayiç maddi değerinin tespitine yönelik davaların kabulüne, diğer taleplerin reddine, karşı dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

Mahkeme kararı, Yargıtayca duruşma istemli olarak asıl ve birleşen davada davacılar ... Mirasçıları ..., ..., ..., ..., ..., ...,..., asıl ve birleşen davada davacılar ..., ..., ... mirasçıları ..., ..., ..., ..., asıl ve birleşen davada davacılar ..., ..., ..., ..., ... vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi. Duruşma için belirlenen 03.10.2023 günü başkaca gelen olmadığı yoklama ile anlaşılıp hazır bulunan davacı ... mirasçıları vekili Avukat ... dinlenildikten sonra duruşmalı işlerin yoğunluğu ve süre darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması ileriye bırakıldı. Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip, gereği düşünüldü.

I. DAVA

1.Davacı-karşı davalılar vekili asıl dava dilekçesinde; müvekkillerinin ...'in mirasçıları olduklarını, davalı şirketin 1.000,00 TL nominal değerde hisse senedinin muristen intikal ettiğini, ayrıca 07.02.1975 tarihli banka dekontundan anlaşılacağı üzere murisin 10.000,00 TL sermaye artışı taahhüdünde bulunup ödemesini yaptığını, 20.07.2005 tarihinde hisse senedinin müvekkiller adına kaydını, başvuru tarihine kadar sermaye artırımı, kâr payı ve temettü toplamı olarak ulaştığı maddi değerin ödenmesini şirketten istediklerini, davalı şirketin olumsuz cevap verdiğini, öte yandan davalının murisin 11.09.1990 tarihinde mevcut hisse senetlerinden bir kısmını ferağ belgesini imzalamak suretiyle üçüncü kişiye devrettiğini belirttiğini, oysa hisse senetlerinin müvekkillerinin elinde bulunduğunu ileri sürerek muristen müvekkillerine intikal eden 1.000,00 TL nominal bedelli (1 tertip) hisse senedinin davalının pay defterine müvekkillerinin miras paylarına göre kaydını, bilirkişi marifetiyle hisse senedinin ifade ettiği toplam rayiç maddi değerin tespitini talep etmiştir. Karşı davalılar vekili olarak karşı davanın reddini istemiştir.

2.Davacı vekili birleşen dava dilekçesinde; muristen müvekkillerine intikal eden 1 adet Aygaz hisse senedinin müvekkiller adına pay defterine işlenmesi ve rayiç bedelinin tespiti için açtıkları davanın devam ettiğini, davalılardan ...'a ferağına ilişkin beyannamedeki imzanın murise ait olmadığının raporlar ile belirlendiğini ileri sürerek murisin imzasının taklidi suretiyle hukuka aykırı ve kötü niyetle davalı ...Ş. tarafından önce kimliği belirsiz

üçüncü kişilere, onlarca da yine imza taklidi suretiyle ve kötü niyetle davalıya ve isimlerini bilmedikleri üçüncü kişilere devri yapılan nama yazılı VI-B tertip 30145-30172 seri numaralı 50.000,00 TL nominal değerli ve 1400 adet hisse senetlerinin davalı ...'a ve diğer şahıslara satış işleminin iptali ile senetlerin istirdadını, istirdat mümkün olmadığında dava tarihi itibariyle rayiç değer tespitinin yapılarak (öncelikle davalı ....'den) davalılardan reeskont faizi ile birlikte tahsilini talep etmiştir.

II. CEVAP

1.Davalı vekili asıl davaya cevap ve karşı dava dilekçesinde; zamanaşımına uğrayan temettü taleplerinin istenemeyeceğini, müvekkilinin 1975 yılında sermaye artırmadığını, davacıların ibraz ettiği dekontta kimin adına yatırıldığının belli olmadığını, murisin sahip olduğu hisse senedinin karşılığında müvekkilinin bedelsiz dağıttığı 5 adet 50.000,00 TL nominal bedelli hisse senetlerini teslim aldığını, karşılığında yazılı teslim belgesi düzenlendiğini, bunlardan bir kısmını devrettiğini, diğer kısımlarının ise borsaya kote sebebiyle müvekkilinin takibini yapamayacağını, bilahare yine bedelsiz dağıtılan hisse senetlerinin de yazılı şekilde murise teslim edildiğini, müvekkilinin pay defterine kayıt talebini haklı reddettiğini savunarak davanın reddini istemiş, karşı davasında; murisin senetten doğan hakkını kullanarak tükettiğini, senedin hükümsüz kaldığını, 1984 yılında senedi iade etmesi gerekirken iyi niyetle davranan müvekkili çalışanlarının pay defterindeki kayda güvenerek hisse senedini almadan kendisine onun yerine kaim 5 adet senetleri ve bunlara dayanarak bedelsiz arz edilen diğer senetlerini teslim ettiğini, yeni pay defterine de yazdığını ileri sürerek karşılığı alınmak suretiyle hükümsüz kalan ve müvekkilinin rızası dışında davacıların elinde bulunan bir adet 0488 sayılı hisse senedinin ödenmesi sebebiyle hükümsüz kaldığından iptalini talep etmiştir.

2.Davalı ...Ş vekili birleşen davada; davalı ...'ın bir lot hisse satın aldığını kabul ettiğini, ancak beyanının eki bulunmadığını, bu davalı tarafından aslında 1400 adet hisse senedi satın alındığını savunmuştur.

3.Davalı ... birleşen dava cevap dilekçesinde; murisi tanımadığını, brokerin tavsiyesi ile Yapı Kredi Bankası Menkul Kıymetler Osmanbey Şubesinden 1 lot Aygaz hissesi aldığını, bedelini yatırdığını, hisse senedinin kendisine teslim edildiğini, ardından hisse senedini broker aracılığıyla sattığını, hisse senedinin Yapı Kredi Menkul Kıymetler'e nasıl geldiği hususunda bilgisinin olmadığını savunmuştur.

III. MAHKEME KARARLARI, BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Mahkemece Verilen Karar

Mahkemece 03.04.2014 tarih, 2011/16 E. ve 2014/94 K. sayılı kararı ile tespit edilen hisse senetleri toplam değeri olan 85.092,32 TL'nin davalıdan tahsiline, karşı davada ise, hisse senedinin iptali talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiş, karar asıl davada davacılar vekili, karşı davada taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

B. Bozma Kararı

Dairemizin 16.03.2015 tarih, ... sayılı kararıyla asıl davada davalı- karşı davada davacı vekilinin diğer savunmalarının yanı sıra, pay defterinde yer alan kayıtlara göre müteveffanın mevcut hisse senetlerinden bir kısmını 11.09.1990 tarihli ferağ belgesi imzalayarak dava dışı ... isimli kişiye devrettiğini savunduğu, davanın reddini istediği, anılan kişi ve sonradan payın devredildiği kişilerin haklarının da dava sonucundan etkileneceğinin gözetilerek bu kişi ve kişiler hakkında dava açılması sağlanarak bu dava ile birleştirilmesi ve birlikte değerlendirilerek oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesinin doğru olmadığı gerekçesiyle Mahkeme kararı bozulmuş, bozma sebep ve şekline göre, asıl davada davacılar vekili, karşı davada ise taraf vekillerinin sair temyiz

itirazlarının şimdilik incelenmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

C. Mahkemece Bozmaya Uyularak Verilen Karar

Mahkemenin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile yasal mevzuat gereğince davacıların sahip olduklarını iddia ettikleri davalı şirket pay senetleri yönünden bu senetlerin davalı şirket pay defterine kaydının mümkün olmadığı, buna ilişkin açılan esas davada davacıların murisi ...'in imzasının bulunduğu ileri sürülen hisse devri ferağ belgelerindeki imzaların davacıların murisine ait olmadığının Adli Tıp Kurumu raporları ile belirlendiğinden bu konudaki asıl dosya davalı vekilinin itirazlarının yerinde görülmediği, davacıların murisinin sermaye arttırımına katıldığına ilişkin herhangi bir delil ve belgeye rastlanılmadığı, bu açıdan davacıların murisinin sahip olabileceği hisse adedinin yanlızca bedelsiz olarak dağıtılan hisse senetleri yönünden 3.400.000 nominal değerde ve 3400 adet olabileceği, dava tarihi itibarıyla yapılan hesaplamalar sonrasında 35.903,92 adet Aygaz hisse senedinin dava tarihi itibarıyla borsa işlem fiyatı olan 2,37 hisse fiyatına göre toplam değerinin 85.092,32 TL olduğunun tespit edildiği, davacının davaya konu talebinde dava dilekçesinde temettü tutarının tahsiline yönelik herhangi bir talebinin bulunmadığı, asıl davada davacının dava konusu yaptığı davalı şirkete ait davacı muris hisselerinin davalı şirket pay defterine kaydının mümkün olmaması sebebiyle asıl davada davacının bu talebine ilişkin davasının reddi gerektiği, karşı davaya konu hisse senedinin şirket pay defterine işlenmesinin teknik ve hukuki anlamda imkanı kalmadığı görülmekle iptali konusunda karşı davada bu konuda karar verilemeyeceği gerekçesiyle davanın kısmen kabulü ile davacıların davaya konu hisse senedinin davacı mirasçılar adına davalı şirket pay defterine miras paylarına göre kaydedilmesine yönelik talebinin reddine, birleşen davanın kabulü ile ferağ işleminin iptaline, davacıların davaya konu hisse senedinin rayiç maddi değerinin tespitine yönelik davalarının kabulü ile davayı konu hisse senetlerinin 35.903,92 adet ve bu hisselerin dava tarihi itibariyle toplam rayiç değerlerinin 85.092,32 TL olduğu, bakiye 5 yıllık faizinin ise 3.309,08 TL olduğunun tespitine, diğer taleplerin reddine, karşı dava yönünden karşı davaya konu hisse senedinin pay defterine kaydedilme imkanının kalmadığı gözetilerek hisse senedinin iptaline dair karşı dava yönünden konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

IV. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde asıl ve birleşen davada davacılar ... Mirasçıları ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., asıl ve birleşen davada davacılar ..., ..., ... mirasçıları ..., ..., ..., ..., asıl ve birleşen davada davacılar ..., ..., ..., ..., ... vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Asıl ve birleşen davada davacılar ... Mirasçıları ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., asıl ve birleşen davada davacılar ..., ..., ... mirasçıları ..., ..., ..., ..., asıl ve birleşen davada davacılar ..., ..., ..., ..., ... vekili temyiz dilekçesinde özetle; ek ve birleştirilen davada; "hisse senetlerinin dava tarihi itibarıyla rayiç değer tespiti yapılarak bedelinin (öncelikle hukuki sorumluluğu, kusuru ve kötü niyeti dikkate alınarak Aygaz A.Ş.'den) davalılardan reeskont faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesini," talep ettiklerini, Mahkemenin eda içeren bu talebi dikkate almadığını, Mahkemenin "murise ait 3400 adet hisse senedine dava tarihi olan 2005 senesinde tekabül eden hisse senetlerinin 35.903,92 adet ve bu hisselerin dava tarihi itibariyle toplam rayiç değerlerinin 85.092,32 TL, bakiye 5 yıllık faizinin ise 3.309,08 TL olduğunun tespitine" karar verdiğini, bunun sadece bir tespit hükmünü ifade ettiği için icra edilebilirlik özelliği bulunmadığını, bilirkişi raporlarında bu hususun nazar alınmadığını, bozma kararından sonra ıslahın mümkün hale geldiğini, ihtilafın daha fazla uzamaması açısından Mahkemenin

talebi kabul ederek ek rapor alması yerinde ve hukuka uygun olacağını, Mahkemenin davanın açıldığı 2005 yılı itibarıyla lehlerine hüküm vererek hisse senetlerinin 35.903,92 adet olduğunu tespit ettiğini, bu haliyle eda talebini içeren yeni bir dava açılması gerekeceğini, bu durumun yargılama sürecini daha da uzatacağını, zaten 2005 yılından beri devam eden ve hak arama özgürlüğü ve uzun süren yargılama nedeniyle adil yargılama hakkının ihlali nedeniyle müvekkillerinin yeterince mağdur olduğunu, vefat edenlerin yerine mirasçıların davaya devam ettiğini, davalı şirket yetkililerinin başından beri kötü niyetli olduğunu, murisin imzalarının taklit edildiğini, haksız ve hukuka aykırı işlemler ve devirler yapıldığını, davalı şirketin bütün zararları ve hisse senedinin bedelli bedelsiz karşılıklarını tazmin yükümlüğünün bulunduğunu, temettülerin hesaplanmasına ilişkin kısımların da isabetli olmadığını ileri sürerek kararın bozulmasını istemiştir.

Mahkemece, 22.04.2022 tarihli ek kararla davacılar ..., ..., ..., ..., ... yönünden temyiz başvurusunun yapılmamış sayılmasına karar verilmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Asıl ve birleşen davalar, tespit, tescil, alacak istemlerine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1.6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (6762 sayılı Kanun) 415 vd. maddeleri.

3. Değerlendirme

1. Davacılar vekili asıl davaya ilişkin dava dilekçesinde muristen müvekkillerine intikal eden 1.000,00 TL nominal bedelli (1 tertip) hisse senedinin davalının pay defterine müvekkillerinin miras paylarına göre kaydını, bilirkişi marifetiyle hisse senedinin ifade ettiği toplam rayiç maddi değerin tespitini talep etmiştir.

2.Davacıların dava konusu hisse senedine dayalı olarak hak sahipliğinin belirlenmesine rağmen pay defterine kayıt talebinin mümkün görülmemesi halinde talebin hisselerin rayiç değerinin tahsili istemini içerdiğinin kabulü gerekir. Öte yandan davacılar vekili davalı ...Ş.'ye de husumet yönelttiği birleşen davada açıkça hisse senetlerinin davalı ...'a ve diğer şahıslara satış işleminin iptali ile senetlerin istirdadını, istirdat mümkün olmadığında dava tarihi itibariyle rayiç değer tespitinin yapılarak davalılardan reeskont faizi ile birlikte tahsilini talep etmiştir. Mahkemece, hisseler üzerinde davacıların hak sahibi oldukları, geçerli bir hisse devrinin yapılmadığı ve mevzuat uyarınca pay senetlerinin davacılar adına davalı şirketin pay defterine kaydının mümkün olmadığı kabul edildiğine göre rayiç değerinin davalı ...Ş.'den tahsili yönünde hüküm kurulması gerekirken tespit kararıyla yetinilmesi doğru olmamış, kararın temyiz eden davalılar yararına bozulması gerekmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Mahkeme kararının temyiz eden davacılar yararına BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın Mahkemesine gönderilmesine,

04.10.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.